

יום כיפור הפך יום שני דוֹקוּם — כתיבנסת ובריכות־שחייה, צום ו"ארוחות שחיתות"

יום הכיפורים הוא היהודי שכל מי הדת היהודית. בניגוד לרוב החגים האחרים — פסח, שבועות, סוכות, חנוכה — שאינם אלא חגי גבע פגניים עתיקים, אשר לבשו במרוצת הזמן לבוש יהודי, יום־לכיפורים הוא בעל תוכן יהודי־דתני מובהק.

משום כך מבליט יום־הכיפורים, ותר מכל יום אחר, את הפער העמוק הקיים בישראל בין "דתיים" "חילוניים". בעיני הדתיים, זהו יום קדוש מכל קדוש, וכל רגע בו מוקדש לתפילה ולחשבון־הגפש. בעיני החילוניים, זהו פשוט יום־חג

שמעולם לא היתה דתי־ישראל ה" מאורגנת פופולרית פחות, בעיני הציבור החילוני, מאשר בשנה זו, ביגלל התבזות הרבנים הראשיים בפרשת אהרון אכיר־ציצא (ראה הנדון). משום כך לא היה יום־הכיפורים תשמ"א יום של "חזרה בתשובה". כדי לצאת מן השפל הרוחני הנוכחי, היתה על דתי־ישראל להתיחדש ולהיטהר — דבר שלא יתכן כל עוד היא משמשת סיסמה פר־ליטית למיפלות פוליטיות, העורשות עסקים בשמה.

השטחים

השחר זורח בעברית

העיתון הערבי הפרו־אשפי בירושלים המיזרחית רוצה זפרסם מהדורה עברית

כל מישר של כיבוש צבאי או שילטון קולוניאלי מתחבט בשאלת

ציפורי בדק, נוכח לדעת כי זהו אכן המצב, הדבר תוקן. פלסטינים כבושים. סימפטומים של המצב הוא העיתון אל־פג'ר ("השחר"), ביטאון ערבי לאומי שעורכיו שוכנים בבית ערבי קטן ונאה במיזרח ירושלים. בעבר היה העיתון כפוף להשפעה קומוניסטית, אך הוא השתחרר ממנה. עתה הוא נוקט קו פרז־אשפי כללי, המימשל הצבאי אסר לזמן־מה את הפצתו בגדה, ועורכו רותק לעיר־מגוריו, כדי להקשות על עבודתו.

הדבר לא הפריע, כנראה, לפני כמה חודשים החל היומון הערבי מפרסם מהדורה שבועית באנגלית, המכנה את עצמה רשמית, בגאווה, "העיתון הפלסטיני היחידי בשפה האנגלית בשטחים הכבושים". מן כיוון שהעיתון מופיע בירושלים, שאינו "שטח מוחזק" בעיני ה"שילטון הישראלי, זה מרגינו מרגינו גם השימוש במילה "פלסטיני", האסורה בשטחים הכבושים. לא רק השם מרגינו את המימשל, התוכן מרגינו שיבעתיים, מפני ש"הוא פותח לפני דוברי־אנגלית, תיירים ודיפלומטים, את עולם ה"מושגים של הפלסטינים בשטחים הכבושים.

השבוע הרחיק אל־פג'ר לכת, הודיע כי יפרסם גם שבועון בשפה העברית. ואילו השבועון האנגלי הפוך, כך הודיע המו"ל, לעיתון יומי.

הדבר הדליק נורה אדומה בחוגי השילטון. אך איך אפשר לאסור עיתון המופיע בירושלים, "בירת ישראל הניצחית שחברה לה יחד־דיו", מבלי להוציא שם רע על הדמוקרטיה היחידה במיזרח־התיכון?

הממשלה

מיפלגת ההון השחור

הליברלים יצאו להציד את אידי ההון השחור — והם עשו זאת בעזרת הרדפה נועזת

מכל חטיבות הליכוד, אין חטיב בה מתוסכלת יותר מאשר המיפ־לגה הליברלית. ובכל המיפלגה הליברלית, אין אדם מתוסכל יותר מח"כ יחזקאל פלומין. הליברלים מתוסכלים, מפני ש"הפכו שותף זוט־מאוד־מאוד. כא־שר הגיע הליכוד לשילטון, נמסר לליברלים השילטון הביצועי על־חייהמשק. מנהיג הליברלים, שימ"ח ארליך, הפך הצאר הכלכלי החדש.

כל זה השתנה מזמן. ארליך הור־עף ונדחק הצידה. הכלכלה נמסרה לידי ייגאל הורביץ, חבר בחטיבה פיקטיבית של הליכוד, הקרויה רפ"י. כל השרים הליברליים מח־זיקים עתה בתקנים מייננים. מתוסכל ביותר הוא יחזקאל פלומין, שהגיע אל ממשלת־הליכוד כנערה־הפלא של הכלכלה הליברלית, ושהתמנה כסגן שר־האוצר. זה היה תפקיד נכבד, בעל תוכן ממשי רב, אך פלומין הסתכך עם ארליך, הועף על־ידי ארליך זמן קצר לפני שהועף ארליך עצמו. הפשע הגדול ביותר, יש על כן סיבות אישיות טובות לתיסכול הליברלים, והן ממלאות את טורי הרכילות הפוליטית בכלי־התיקשור־רה. אולם הסיבה העיקרית לתיסכול עמוקה יותר.

הליברלים היו תמיד מיפלגה של בעלי־הון. בחזרתה היו בעלי־הון קטנים — חנוונים, בעלי־בתים ו־פרדסנים, אך צמרת המיפלגה שיר־תה תמיד את האנטרסטים של בעלי־הון הגדולים. בממשלה הנוכחית איבדו הליברלים את הצפון הכלכלי. הם לא ידעו עוד את מי הם משתייכים. כאשר שלטו באוצר, המשיכו ב"שיטות של מיפלגת־העבודה, שהיו

חופש־העיתונות. מצד אחד, אין זה יפה למנוע את הופעתם של עיתונים, והדבר גם אינו יעיל, מפני שזה מביא להופעת עיתוני־מתחרת, מאידך, עיתונות חופשית של אוכלוסייה כבושה מהווה תמיד סכנה לשילטון.

המימשל הצבאי הישראלי בגדה וברצועה פוסח גם הוא על שתי הסעיפים בעניין זה. מותר לעיתונים להופיע, אך מדי פעם נאסרת הפצתם מחוץ לירושלים. על ה"עיתונים מושלת צנזורה חמורה, שאינה דומה לצנזורה המופלגת על עיתונים ישראלים, אף שהיא מופעלת על־ידי אותו המוסד — הצנזורה הצבאית — אסור לערבים לפרסם מה שמותר לפירסום ב"עיתונים יהודיים. לעיתים נפסל בעיתונים הערביים תירגום של מא־מר שהופיע בעיתון יהודי.

כאשר נשאל סגן שר־הביטחון, מרדכי ציפורי, על נוהג מוזר זה, נדהם. "זה אינו יכול להיות", הו־דע מעל דוכן הכנסת, "אני אב־דוק!"

המלאך היהודי, הנושא חנית ותת־מקלע, אומר למלאך הגנאי, "בוודאי שאוהבים לביטח את גן־עדן ליהודים! זה כתוב בתנ"ך!"

קאריקטורה של "אדי־פג'ר" מרגינו — את מי?

יוחב־במינו, שבו שוכחות התח־רה והטלוויזיה. קודש ואוכה. אולם דווקא יום־כיפורים הפך בארץ סמל לדור־יום בשלום.

החילוניים מפגינים ביום הזה ידה יפה של התחשבות בזולת, בניגוד לשכבות, שבהן מושבתת תחבורה הציבורית מאונס, נמר־עם הנהגים מרצון מלנסוע ביום־כיפורים. זוהי מסורת שהשתרשה ארץ מזה שנים רבות, והיא היתה יומת גם לולא המסורת המקבילה של יידי־אבנים בידי דתיים וסתם־יינונים.

הדתיים מצידם עוסקים בנתיים: בתהיכנסת, ואין הם מתערבים. עשה אצל השכנים החילוניים. צל אלה קיבל החג צביון מיוחד שלו — בטלה המעורבת באכילה גזומת. מאכזב בצפון ועד נואיי־לברדום (ראה להלן), וברבבות־נים ברחבי הארץ. "נחוג" יום־יפורים בעליות ובשימחה, ש"זרון בניתוק מוחלט מן התחבורה ותיקשורת המודרנית. אנשים ה"ים מחוץ לערים רגילים ביום זה זמין יודים ללינת־לילה, והכל ופני־הרחצה היו מלאים. התיטהר, להתחדש. יתכן

יום־כיפורים תשמ"א: ישראלי בנואיבה מים גנובים יתקו

סאנדוויץ־ריבה במקור תיאבון ביום הקדוש

מבוססות על פשרה בין המיליונרים הפרטיים ובין המולטי־מיליונר ה"ציבורי — ההסתדרות. פקידי מיפ־לגת־העבודה הוסיפו לשלוט ב"אוצר. העסקנים הליברליים היותר־רציניים הרגישו כי הם מאבדים את הציבור שלהם, מפני שלא גיכר ההבדל בינם לבין קודמיהם. השבוע הוכיחו הליברלים, סוף־סוף, שיש להם יעוד כלפי בוח־ריהם. לא במקרה היה זה יחזקאל פלומין שקיבל על עצמו את ה"משימה. הוא מסר לפירסום הדלפה, שלפיה מבקש האוצר להטיל מסים על בעלי־הון.

בספר־החוקים של מיפלגת ה"ליברלים, זהו הפשע הגדול ביותר. תרגיל חוזר, גילוייו של פלומין גרמו לבהלה, הטילו את צילם על יום־הכיפורים בלפני בתים. מתפללים רבים לא יכלו להתרכז בתפילותיהם, מחשש שמא יקרה אסון לכספם. מובן שדי היה בגילויים אלה